

Ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programų metinių ataskaitų pateikimo ir vertinimo tvarkos aprašo priedas

(Ilgalaikės institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos vykdymo metinės ataskaitos pavyzdinė forma)

ILGALAIKĖS INSTITUCINĖS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS (SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS PROGRAMOS METINĖ ATASKAITA

Gauta Lietuvos mokslo taryboje

(Data – pildo Taryba)

Ataskaitos registracijos Nr.

(Pildo Taryba)

1. DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Programos pavadinimas	Tūkstantmečiai iki valstybės. Priešistorinių bendruomenių daugiasluoksniai tyrimai
Mokslo ir studijų institucija (programos vykdytoja)	Lietuvos istorijos institutas, Kražių g. 5, LT-01108 Vilnius, tel. (85) 261 44 3, el. paštas: istorija@istorija.lt, kodas 111955361
Programos trukmė	2017–2021
Laikotarpis, už kurį teikiama ataskaita	2019 m.
Programai skirti norminiai etatai, lėšos	7,91 etatai, 152899,9 eurai

2. PROGRAMOS VYKDYTOJAI

Eil. Nr.	Mokslo laipsnis	Vardas, pavardė	Pareigos
Programos vadovas			
1.	Dr.	Laurynas Vytis Kurila	mokslo darbuotojas (1,0 et.)
Kiti programos vykdytojai			
4.	Dr.	Rasa Banytė-Rovell	vyresnioji mokslo darbuotoja (1,0 et.)
3.	Dr.	Agnė Čivilytė	vyresnioji mokslo darbuotoja (1,0 et.)
2.	Dr.	Vygandas Juodagalvis	vyresnysis mokslo darbuotojas (1,0 et.)
6.	Dr.	Gytis Piličiauskas	vyresnysis mokslo darbuotojas (1,0 et.)
5.	Dr.	Andra Simniškytė-Strimatienė	mokslo darbuotoja (1,0 et.)
7.	Dr.	Rokas Vengalis	mokslo darbuotojas (1,0 et.)

3. ATLIKTI DARBAI IR PROGRAMOS REZULTATAI

Pateikite programos ataskaitinio laikotarpio rezultatų santrauką pagal programos tikslus ir uždavinius. Pristatykite tarpinius nepublikuotus ir sklaidos priemonėmis nepristatytus programos ataskaitiniu laikotarpiu atliktus darbus (pvz., įvairūs parengiamieji darbai, infrastruktūros kūrimas, medžiagos kaupimas, atlikti tyrimai ir pan.).

2019 m. Lietuvos istorijos instituto Archeologijos skyriaus ilgalaikės programos vykdytojai dirbo pagal programos planą ir individualius mokslininkų planus. Planuoti 2019 m. darbai įgyvendinti su nežymiomis mokslo darbų temų bei turinio korekcijomis. Atliktų tyrimų ir parengtų bei publikuotų straipsnių temos apėmė platų lauką: ūkio ir technologijų, aplinkos ir žmogaus santykio, gyvenamųjų vietovių, laidosenos, elgsenos, daiktų simbolikos, ideologijos ir tapatybės, archyvinės archeologijos ir kt. Chronologijos požiūriu, nagrinėti laikotarpiai nuo akmens amžiaus iki LDK laikų. Greta ataskaitoje nurodytų parengtų ir publikuotų darbų, mokslininkai dėjo pagrindus tolimesnių metų tyrimams – atliko archeologinius tyrimus, kūrė įvairias duomenų bazines (kaupė duomenis apie archeologines vietas, objektus, radinius ir kt.), rinko erdvinę ir kartografinę informaciją, archyvinę medžiagą, kūrė iliustracinę medžiagą ir t. t. Pagal galimybes buvo atliekami gamtamoksliniai tyrimai, kurių pagrindu ateityje bus rengiami mokslo darbai. Tikėtina, kad tokių tyrimų galimybės ir rezultatai gali nežymiai koreguoti rengiant programą numatytas tyrimų temas.

Laurynas Kurila (1 etatas, mokslo darbuotojas).

Individuali tema: „Rytų Lietuva, laidojimo paminklai, ideologija ir socialinė organizacija, gyvenamųjų ir laidojimo erdvių ryšiai, datavimo ir chronologijos problemos“.

2019 m., laikantis individualaus plano, buvo susitelkta į ideologijos ir religinės tapatybės tyrimus. Į temą pažvelgta per laidojimo vietų pasirinkimo prizmę. Nagrinėjamo regiono požiūriu, tyrimas išplėstas už individualioje temoje apibrėžtos Rytų Lietuvos kultūrinės erdvės (tai natūraliai nulėmė surinkta medžiaga), o chronologiniu požiūriu – už ankstesniais metais daugiausiai tyrinėto geležies amžiaus. Publikuotame straipsnyje nagrinėtas savitas fenomenas – laidojimo vietų „sugrįžimas“ į senuosius (geležies amžiaus) pilkapynus krikščioniškosios LDK laikotarpiu – XIV–XVIII a. Peržvelgta visų Lietuvos Romėniškojo laikotarpio – Vikingų laikotarpio pilkapynų (kelių šimtų objektų) medžiaga – tyrimų ataskaitos, publikacijos ir kita literatūra, archyvinė medžiaga, Kultūros vertybių registro duomenys ir kt. Tai leido surinkti duomenų bazę, susidedančią iš mažiausiai 400-ų istorinio laikotarpio kapų, įkastų į senuosius pilkapius.

Šis fenomenas aptartas Lietuvos christianizacijos kontekste, ieškant jos specifikoje priežasčių, vertusių viduramžių – naujųjų laikų gyventojus išreikšti savo tapatybę bei priešpriešą naujam tikėjimui laidojimo papročiais. „Sugrįžimas“ į senuosius pilkapynus sietas pirmiausia su su Reformacijos ir Kontreformacijos įtaka provincijos bendruomenių evangelizacijai.

Publikuotas straipsnis:

Kurila, L., 2019. Laidojimas pilkapiuose krikščioniškojoje Lietuvoje. *Lietuvos archeologija*, T. 45, p. 219–264. ISSN 0207-8694.

Pradėta rinkti medžiaga kitam tyrimui, skirtam savitai Rytų Lietuvos geležies amžiaus laidojimo paminklų kategorijai, įvardytai didžiaisiais pilkapiais. Pradėta šių objektų paieška, naudojantis literatūra, prieinamais pilkapynų planais, LiDAR duomenimis bei lankant pilkapynus. Atlikti kai kurių objektų matavimai bei parengti aprašai. Pradėtas rengti mokslinis straipsnio tekstas anglų kalba, iliustracinė medžiaga.

Rasa Banytė Rovell (1 etatas, vyresnioji mokslo darbuotoja).

Individuali tema: „Vakarų Lietuva, Romėniškojo laikotarpio archeologija, Vakarų baltų kultūrų komunikacija, mainai ir prekyba“.

2019 m. bėgyje R. Banytė-Rowell dirbo prie dvejopų tyrimų. Viena jų – tai Vakarų baltų ryšių su šiauriniais kaimynais romėniškuoju ir tautų kraustymosi laikotarpiu pagrindinių bruožų sintezė. Šis straipsnis, nors nėra didelis apimtimi, yra glaustas pagrindinių vakarų baltų komunikacijos šiaurės kryptimi bruožų nušvietimas. Pastarasis tyrimas nebuvo vien tik ankstesnių darbų sintezė ir įvertinimas, tačiau ten įvestos ir naujos bei originalios autorės išvalgos bei paskelbta literatūroje anksčiau nenaudota medžiaga (pavyzdžiui, sagtis, saugoma Latvijos Valstybiniame istorijos muziejuje Rygoje bei M. Schmiedehelm archyvinė medžiaga, saugoma Talino universiteto Istorijos institute). Atidžiai pažvelgus į vakarų baltų archeologinę medžiagą, galima išskirti ne tik vietinius savitus kultūrinius bruožus, bet ir „kosmopolitines“ apraiškas, kurios liudija apie nuolatinis sąsajas su kaimynais, visų pirma Baltijos jūros regione. Šis darbas naudingas ne tik skaitytojui iš Europos plačiąja prasme, bet ir pačiai autorei kaip nusibrėžimas naujų tyrimų kryptių ateičiai (straipsnio apyrašą žr. žemiau).

Antra darbo kryptis buvo moksliniai Tado Daugirdo archeologinių dienoraščių (XIX a. pabaiga – XX a. pradžia) tyrimai, jų vertės nustatymas šiandieninėje mokslo šviesoje. Tai duoklė archyvinėms archeologijos šaltiniams, kurie yra vertinami tarptautinėje mokslininkų visuomenėje. 2019 m. buvo parengta pirmoji publikacijos (apyrašą žr. žemiau) dalis (2 aut. 1.), perskaičius ir ištyrinėjus lenkų kalba parašytus T. Daugirdo rankraščius, kurie iki šiol Lietuvos archeologinėje medžiagoje naudoti selektyviai ir jų mokslinė vertė visumoje nebuvo tyrinėta. Mokslinė publikacija, kuri bus pabaigta 2020 m., bus paskelbta Lenkijoje leidžiamoje serijoje „Aestiorum hereditas“, tome IV. Šiame tome bus surinkti įvairūs Rytų Baltijos regiono archyvinės archeologijos tyrimai. T. Daugirdo tema reprezentuoja lietuvišką medžiagą. Darbas bus publikuotas lygiagrečiai lietuvių, lenkų ir vokiečių kalbomis ir dėl to bus prieinamas plačiam skaitytojų ratui.

Tyrimai apie T. Daugirdą buvo pristatyti M Gimbutienės skaitymuose (2019.02.27, LNM) tema: „Tado Daugirdo archeologiniai dienoraščiai kaip laikmečio ir profesionalumo liudytojai“ ir paskaitoje Varšuvos universiteto Archeologijos institute Baltų seminare (*Seminarium Bałtyjskie*, organizatoriai minėtas Archeologijos institutas ir Valstybinis Archeologijos muziejus Varšuvoje, 2019.03.21) tema „Dzienniki archeologiczne Tadeusza Dowgirda (1852–1919) – wielki krok ku profesjonalnej archeologii“.

T. Daugirdo archeologinio palikimo sklaidai buvo parengtas straipsnis, paruoštas interviu su R. Banytė-Rowell kaip LII darbuotoja pagrindu: Gintarė Vasiliauskaitė. T. Daugirdas – archeologas novatorius muziejininko gyslele. *Kauno diena*, 2019-08-10.

Prieiga: <https://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/menas-ir-pramogos/t-daugirdas-archeologijos-novatorius-muziejininko-gyslele-925836>

Publikuotas straipsnis recenzuojamame tęstiniame užsienio leidinyje:

Banytė-Rowell, R., 2019. Connections between the West Balts and their neighbours in the Roman and Migration Periods: the northern direction. In: A. Cieśliński, B. Kontny (ed.), *Interacting Barbarians. Contacts, Exchange and Migrations in the First Millenium AD. Neue Studien zur Sachsenforschung*, 9. Warszawa-Braunschweig-Schleswig, p. 11–19. ISBN 978-83-66210-06-6.

Parengta dalis mokslinio tyrimo teksto (2 aut. 1.):

Banytė-Rowell, R., Tado Daugirdo archeologiniai dienoraščiai – laikmečio atspindys: didžiulis žingsnis į profesionalumo lauką. In: *Aestiorum hereditas*, IV, Warszawa.

Agnė Čivilytė (1 etatas, vyresnioji mokslo darbuotoja).

Individuali tema: „Archeometalurgija“.

Programos rėmuose buvo išspausdinti 2 straipsniai anglų ir lietuvių kalba.

Kartu su doktorantu, archeologijos skyriaus jaunesnioju mokslo darbuotoju, Vyteniu Podėnu

straipsnyje „Bronze Casting and Communication in the Southeastern Baltic Bronze Age“ (*Lietuvos Archeologija*, T. 45) nagrinėjami Rytinio Baltijos jūros regiono metalo liejybos kompleksai bei keliamas klausimas apie bronzos gamybos vietų vaidmenį to meto Europos prekybinių ryšių kontekste. Tipologiškai vertinant techninę keramiką išryškėja išskirtinai Šiaurės Europai būdingos formos, tarp kurių vyrauja (Kel'ty Akozinsko-Melarskie) tipo kirviai. Kelinama hipotezė, kad kelios pajūrio ruožo gyvenvietės buvo apgyvendintos laikinai iš Skandinavijos ar Gotlando atvykusių bendruomenių, palaikiusių prekybos ir mainų ryšius su vietinėmis bendruomenėmis. Būtent iš šių vietų toliau organizuotos ekspedicijos po pietryčių Baltijos regioną, skirtos vystyti kontaktus su vietinėmis bendruomenėmis, įsikurusiomis įtvirtintose gyvenvietėse netoli Baltijos jūros ar giliau i žemyninę regiono dalį, daugiausiai prie Dauguvos upės, Pietryčių Latvijoje, Šiaurės Rytų Lietuvoje ir Mozūrijos ežeryne.

Programos mokslinę tematiką tęsia kartu su Arvydu Malonaičiu parašytas straipsnis „Iš kaplių į kirvius, iš kirvių į kaplius – apie antrinę geležinių kaplių ir kirvių panaudojimą“ (*Lietuvos archeologija*, T. 45). Šiuo straipsniu siekiama įdėmiau pažvelgti į Lietuvoje dar nenagrinėtą antrinio daiktų panaudojimo aspektą. Akivaizdu, jog antrinis panaudojimas yra susijęs su ekonominiais faktoriais, tačiau neatmestina ir kita – žmogaus elgsenos – galimybė. Sąmoningai pakeista daiktų forma, t. y. kaplio virtimas kapliu, o kirvio – kapliu, aiškiai atspindi daikto reikšmę, kartu žmogaus požiūrį į jį, nes visiškai keičiasi jų funkcija. Šių daiktų antrinis gyvenimas prasideda ne tada, kai jie žmogaus pageidavimu yra persukami, bet tada, kai patenka į tam tikrą kontekstą. Kadangi kapliai dažniausiai aptinkami moterų kapuose ir susiję su moterų, o kirviai – su vyrų kasdienybe, tokiam daiktų virsme išvelgiama simbolinė jų reikšmė, kai moteris save susieja su vyru, ir atvirkščiai. Tai ypač akivaizdžiai rodo persukti kirviai, aptikti vyrų kapuose su ginklais (ietigaliais). Šie objektai gali būti suvokiami kaip asmenų bendravimo priemonė. Taip pat pritariama idėjai apie „persirengėlių“ egzistavimą geležies amžiaus bendruomenėse. Straipsnyje dėstomos mintys yra naujų išvalgų apie plačias antrinio daiktų panaudojimo interpretacines galimybes pradžia.

Publikuoti straipsniai:

Podėnas, V., Čivilytė, A., 2019. Bronze Casting and Communication in the Southeastern Baltic Bronze Age. *Lietuvos archeologija*, T. 45, p. 169–198. ISSN 0207-8694.

Malonaitis, A., Čivilytė, A., 2019. Iš kaplių į kirvius, iš kirvių į kaplius – apie antrinę geležinių kaplių ir kirvių panaudojimą. *Lietuvos archeologija*, T. 45, p. 201–216. ISSN 0207-8694.

Vygandas Juodagalvis (1 etatas, vyresnysis mokslo darbuotojas).

Individuali tema: „Lietuvos akmens amžiaus ir ankstyvojo metalų laikotarpio titnago bei gludinto akmens industrija, vėlyvoji Užnemunės priešistorė (II tūkstantmetis pr. Kr. – XIII a.)“.

2019 m. toliau buvo pildoma ir tobulinama Pietvakarių Lietuvos (Užnemunės) akmeninių gludintų dirbinių duomenų bazė. Šios duomenų bazės pagrindu koreguota ir papildyta R. Rimantienės ir O. Bagušienės parengta akmeninių gludintų dirbinių tipologinė schema. 2019 m. vasarą buvo įrašytas vaizdo klipas, kuriame demonstruota titnaginių strėlių antgalių gamyba. Siužetas yra naudojamas Lietuvos nacionaliniame muziejuje edukacijai ir ekspozicijos papildymui. Taip pat birželio 15 d. Lietuvos nacionaliniame muziejuje Europos archeologijos dienos renginyje demonstruota titnaginių dirbinių gamybos technika.

Publikuotas straipsnis:

Juodagalvis, V., 2019. Užnemunės kultūros raidos bruožai. Keraminis aspektas. *Lietuvos archeologija*, T. 45, p. 15–66. ISSN 0207-8694

Parengtas ir įteiktas straipsnis:

Juodagalvis, V., 2020. Akmeniniai gludinti kirviai Lietuvoje. Tipologijos ir terminologijos problemos. *Lietuvos archeologija*, T.46.

Gytis Piličiauskas (1 etatas, vyresnysis mokslo darbuotojas).

Individuali tema: „Lietuvos neolitizacija“.

2019 m. G. Piličiauskas vykdė arba inicijavo įvairius lauko ir laboratorinius tyrimus, reikalingus 6 straipsniams parengti (pavadinimai – preliminarūs, autorių sąrašas – negalutinis):

G. Piličiauskas, N. Grasis, G. Kluczynska, D. Kisielienė, R. Skipitytė, K. Peseckas, S. Matuzevičiūtė, H. Lukešová, A. Lucquin, O.E. Craig, H.K. Robson. Corded Ware culture fishermen in the East Baltic.

G. Piličiauskas, E. Pranckėnaitė, K. Peseckas, S. Matuzevičiūtė, J. Mažeika. Ancient logboats in Lithuania: new finds, wood species and chronology.

G. Piličiauskas, R. Vengalis, K. Minkevičius, D. Kisielienė, Ž. Ežerinskis, J. Šapolaitė, H.K. Robson. A new pottery tradition and the earliest evidence for crop cultivation during the Early Bronze Age in the southeastern Baltic.

Piličiauskas, G., Skipitytė, R., A. Lucquin, O.E. Craig, H.K. Robson. Globular Amphora Culture in the East Baltic: new sites, diet and chronology.

G. Piličiauskas, A. Matiukas, K. Peseckas, J. Mažeika, G. Osipowicz, G. Piličiauskienė, E. Rannamae, E. Pranckėnaitė, R. Vengalis, M. Pilkauskas. Underwater riverine site Kaltanėnai demonstrates great potential to reveal freshwater fishing history in the East Baltic during the Middle and Late Holocene.

G. Osipowicz, G. Piličiauskienė, J. Orłowska, G. Piličiauskas. An occasional ornament, part of clothes or just a gift for ancestors? The results of traceological studies of teeth pendants from the Subneolithic sites in Šventoji, Lithuania.

Visi minėti rankraščiai turėtų būti užbaigti ir publikuoti iki programos pabaigos, t. y. 2021 m. imtinai, tačiau neaišku, kuriais metais kiekvienas. Be to, 2019 m. pabaigoje jis subūrė mokslininkų grupę ir inicijavo archeologinius tyrimus neseniai atrastoje, bet daug žadančioje multiperiodinėje povandeninėje radimvietėje – Kaltanėnų senovės gyvenvietėje. Ateityje jos tyrimus ketinama išvystyti iki projekcinio lygio, tačiau tam reikalingas pagrindas – pirmasis straipsnis, įrodantis radimvietės išskirtinį mokslinį potencialą.

Publikuoti straipsniai:

Piličiauskas, G., Vaikutienė, G., Kisielienė, D., Damušytė, A., Piličiauskienė, G., Peseckas, K., Gaižauskas, L., 2019. A closer look at Šventoji 2/4 – a stratified Stone Age fishing site in a coastal Lithuania. *Lietuvos archeologija*, T. 45, 97–135. ISSN 0207-8694.

Piličiauskas, G., Kisielienė, D., Piličiauskienė, G., Gaižauskas, L., Kalinauskas, A., 2019. Comb Ware culture in Lithuania: new evidence from Šventoji 43. *Lietuvos archeologija*, T. 45, 43–96. ISSN 0207-8694.

Osipowicz, G., Piličiauskas, G., Piličiauskienė, G., Bosiak, M., 2019. “Seal scrapers” from Šventoji – In search of their possible function. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 27, ISSN 2352-409X.

Osipowicz, G., Orłowska, J., Piličiauskas, G., Piličiauskienė, G., 2019. The story of one harpoon. Reutilization of an osseous projectile from Subneolithic at Šventoji (Lithuania). *CPAG*, 29, 237–250. ISSN 2174-8063.

Andra Simniškytė-Strimatienė (1 etatas, mokslo darbuotoja).

Individuali tema: „Apgyvendinimas, ūkis ir gyvenamųjų bei sakralių erdvių struktūros tyrimai“.

2019 m. tęsti tyrimai, skirti apgyvendinimo proceso klausimams. Kartu su bendraautoriais iš Gamtos tyrimų centro išspausdintas straipsnis apie žmogaus ir aplinkos sąveikos ypatumus per žemėnaudos prizmę, kaip juos atspindi paleobotaniniai ir archeologiniai duomenys. Kitu straipsniu (parengtas, įteiktas recenzavimui) buvo susitelkta į teorinį Sėlos krašto piliakalnių raidos modelį ir teritorinių centrų klausimą, kuris naujai perželgiamas vieno iš krašto piliakalnių

tyrimų rezultatų pagrindu.

Publikuotas straipsnis:

Stančikaitė, M., **Simniškytė A.**, Skuratovič Ž., Gedminienė, L., Kazakauskas, V., Uogintas D., 2019. Reconstruction of the Mid- to Late- Holocene history of vegetation and land-use in Petrešiūnai, north-east Lithuania: implications from palaeobotanical and archaeological data. In: *Quaternary International*, 516, p. 5–20. ISSN: 1040-6182.

Įteiktas straipsnis:

Simniškytė A. 2018. Kupiškio piliakalnis: teorinės prielaidos ir tyrimų rezultatai. *Lietuvos archeologija*, T. 46 (įteikta)

Rokas Vengalis (1 etatas, mokslo darbuotojas).

Individuali tema: „Geležies amžiaus gyvenvietės kaip bendruomenių tyrimų šaltinis: vidinė struktūra ir teritorijos apgyvendinimo sistema“.

2019 m. buvo rengiamas ilgalaikėje programoje numatytas straipsnis apie Kvietinių neolito ir bronzos amžiaus gyvenvietę. Šios gyvenvietės tyrimų medžiaga yra labai svarbi minėtų laikotarpių gyvenviečių, gyvensenos ir ūkio tyrimams, šia tema suteikia daug naujų duomenų, kurių iki šiol neturėta. Taip pat buvo tęsiamas medžiagos rinkimas, sisteminimas ir analizė apie Kernavės viduramžių miesto ir pilies struktūrą.

4. PUBLIKUOTI MOKSLINIŲ TYRIMŲ REZULTATAI

Pateikite per programos ataskaitinį laikotarpį paskelbtų mokslinių tyrimų rezultatų (įskaitant monografijas ir kt.) bibliografinį sąrašą su internetinės prieigos (jei tokia yra) nuorodomis. Biomedicinos, fizinių, technologijos ir žemės ūkio mokslų sričių programų vykdytojai pateikia tik monografijų ir periodiniuose mokslo leidiniuose, turinčiuose cituojamumo rodiklį (Impact Factor) „Thomson Reuters Web of Knowledge“ duomenų bazėje publikuotų straipsnių bibliografinius aprašus, patentus.

Straipsniai:

1. **Kurila, L.**, 2019. Laidojimas pilkapiuose krikščioniškojoje Lietuvoje. *Lietuvos archeologija*, T. 45, p. 219–264. ISSN 0207-8694.

<http://www.istorija.lt/journals/wp-content/uploads/2019/12/9-Lietuvos-archeologija-t.-45-LAIDOJIMAS-PILKAPIUOSE-KRIK%C5%A0%C4%8CIONI%C5%A0KOJOJE-LIETUVOJE-p.-219-264.pdf>

2. **Banytė-Rowell, R.**, 2019. Connections between the West Balts and their neighbours in the Roman and Migration Periods: the northern direction. In: A. Cieśliński, B. Kontny (ed.), *Interacting Barbarians. Contacts, Exchange and Migrations in the First Millenium AD. Neue Studien zur Sachsenforschung*, 9. Warszawa-Braunschweig-Schleswig, p. 11–19. ISBN 978-83-66210-06-6.

3. Podėnas, V., **Čivilytė, A.**, 2019. Bronze Casting and Communication in the Southeastern Baltic Bronze Age. *Lietuvos archeologija*, T. 45, p. 169–198. ISSN 0207-8694.

<http://www.istorija.lt/journals/wp-content/uploads/2019/12/7-Lietuvos-archeologija-t.-45-BRONZE-CASTING-AND-COMMUNICATION-IN-THE-p.-169-199.pdf>

4. Malonaitis, A., **Čivilytė, A.**, 2019. Iš kaplių į kirvius, iš kirvių į kaplius – apie antrinį geležinių kaplių ir kirvių panaudojimą. *Lietuvos archeologija*, T. 45, p. 201–216. ISSN 0207-8694.

<http://www.istorija.lt/journals/wp-content/uploads/2019/12/8-Lietuvos-archeologija-t.-45-I%C5%A0-KAPLI%C5%B2-%C4%AE-KIRVIUS-I%C5%A0-KIRVI%C5%B2-%C4%AE->

[KAPLIUS-%E2%80%93-APIE-ANTRIN%C4%AE-p.-201-217.pdf](#)

5. **Piličiauskas, G.**, Vaikutienė, G., Kisielienė, D., Damušytė, A., Piličiauskienė, G., Peseckas, K., Gaižauskas, L., 2019. A closer look at Šventoji 2/4 – a stratified Stone Age fishing site in a coastal Lithuania. *Lietuvos archeologija*, T. 45, 97–135. ISSN 0207-8694.

<http://www.istorija.lt/journals/wp-content/uploads/2019/12/5-Lietuvos-archeologija-t.-45-A-CLOSER-LOOK-AT-%C5%A0VENTOJI-24-%E2%80%93-A-STRATIFIED-STONE-AGE-p.-105-143.pdf>

6. **Piličiauskas, G.**, Kisielienė, D., Piličiauskienė, G., Gaižauskas, L., Kalinauskas, A., 2019. Comb Ware culture in Lithuania: new evidence from Šventoji 43. *Lietuvos archeologija*, T. 45, 43–96. ISSN 0207-8694.

<http://www.istorija.lt/journals/wp-content/uploads/2019/12/4-Lietuvos-archeologija-t.-45-COMB-WARE-CULTURE-IN-LITHUANIA-p.-67-103.pdf>

7. Osipowicz, G., **Piličiauskas, G.**, Piličiauskienė, G., Bosiak, M., 2019. “Seal scrapers” from Šventoji – In search of their possible function. *Journal of Archaeological Science: Reports*, 27, ISSN 2352-409X.

<https://doi.org/10.1016/j.jasrep.2019.101928>. ISSN: 2352-409X.

8. Osipowicz, G., Orłowska, J., **Piličiauskas, G.**, Piličiauskienė, G., 2019. The story of one harpoon. Reutilization of an osseous projectile from Subneolithic at Šventoji (Lithuania). *CPAG*, 29, 237–250. ISSN 2174-8063.

9. Stančikaitė, M., **Simniškytė A.**, Skuratovič Ž., Gedminienė, L., Kazakauskas, V., Uogintas D., 2019. Reconstruction of the Mid- to Late- Holocene history of vegetation and land-use in Petrešiūnai, north-east Lithuania: implications from palaeobotanical and archaeological data. *Quaternary International*, 516, 5–20. ISSN: 1040-6182.

<https://doi.org/10.1016/j.quaint.2018.09.029>

5. REZULTATŲ SKLAIDA

Pateikite per programos ataskaitinį laikotarpį panaudotų rezultatų viešinimo ir populiarinimo priemonių sąrašą (tai, kas nepateikta „5. Publikuoti mokslinių tyrimų rezultatai“). Pateikite tikslius sklaidos priemonių bibliografinius ar kitokius duomenis (pvz., konferencijos pavadinimas, pobūdis (tarptautinė, Lietuvos, mokslinė, populiarinimo ar kt.) vieta, laikas, dalyvių skaičius ir kt.).

PRANEŠIMAI KONFERENCIJOSE

Tarptautinėse konferencijose (Lietuvoje ir užsienyje), seminaruose:

1. **Banytė-Rovell, R.**, 2019. Žodinis pranešimas „Dzienniki archeologiczne Tadeusza Dowgirda (1852-1919) - wielki krok ku profesjonalnej archeologii“ Varšuvos universiteto Archeologijos instituto *Baltų seminare (Seminarium Bałtyjskie)* (organizatoriai Archeologijos institutas ir Valstybinis Archeologijos muziejus Varšuvoje), 2019 m. kovo 21 d.

2. Micelicaite, V., Piličiauskienė, G., Podėnas, V., **Čivilytė, A.**, 2019. Žodinis pranešimas „Animal husbandry in Eastern Lithuania during the Late Bronze Age: cases of Mineikiškės and Garniai I sites“ tarptautinėje konferencijoje *Investigating bones: Diet, Health, Environment in the Baltic region (=The 10th International Scientific Readings of Prof. Jonas Puzinas)*, Vilnius, 2019 m. spalio 4 d.

3. **Čivilytė, A.**, Duberow, E., Podėnas, V., 2019. Žodinis pranešimas „Late Bronze Age sites with specialised bronze castin in the Eastern Coast of the Baltic Sea – meeting points and ports of trade?“ tarptautinėje konferencijoje *15th Nordic Bronze Age Symposium*, Lundas,

Švedija.

4. **Čivilytė, A.**, 2019. Žodinis pranešimas „*Recycling of Alloyed Metals thousand of years ago: Models of Human Behavior in the Past and Today*“ tarptautinėje konferencijoje *Collaborative Conference on Advanced Materials, CCAM 2019*, San Žiuljenas, Malta.

5. **Kurila, L.**, 2019. Žodinis pranešimas “Population of Lithuania through the millenia: archaeological perspective” tarptautinėje konferencijoje *Genes: from the Past to the Future. 16th Baltic Conference on Intellectual Co-operation Vilnius, Lithuania, May 2–3, 2019*, Vilnius, 2019 m. gegužės 3 d.

6. **Kurila, L.**, 2019. Žodinis pranešimas “Did Signal Fires Exist on Lithuanian Hillforts? From a Medieval Chronicle to Viewshed Analysis” tarptautinėje konferencijoje *25rd Annual Meeting of the European Association of Archaeologists*, 2019 m. rugsėjo 4-7 d., Bernas, Šveicarija.

7. **Kurila, L.**, Piličiauskienė, G., Lidén, K., Miliauskienė, Ž., Simčėnka, E., 2019. Žodinis pranešimas “Humans and horses in Lithuania during the Migration period (4th–6th c. AD) on the basis of Sr and O stable isotope data: origin and social context” tarptautinėje konferencijoje *The 10th International Conference in honor of Jonas Puzinas. Investigating bones: diet, health, environment in the Baltic region*, Vilnius, 2019 m. spalio 4 d.

8. **Piličiauskas, G.**, 2019. Žodinis pranešimas “Corded Ware culture diet in the East Baltic: comparing bone collagen stable isotope and food residue biomolecular data” tarptautinėje konferencijoje *The 10th International Conference in honor of Jonas Puzinas. Investigating bones: diet, health, environment in the Baltic region*, Vilnius, 2019 m. spalio 4 d.

9. Osipowicz, G., Piličiauskienė, G., **Piličiauskas, G.**, Orłowska, J., 2019. Žodinis pranešimas “Seal bones—the role in the economy and symbolic life of the Subneolithic and Neolithic communities inhabiting sites of Šventoji (Lithuania)” tarptautinėje konferencijoje *The 10th International Conference in honor of Jonas Puzinas. Investigating bones: diet, health, environment in the Baltic region*, Vilnius, 2019 m. spalio 4 d.

10. Piličiauskienė G., **Piličiauskas G.**, Schmölcke U., Osipowicz G. 2019. Žodinis pranešimas “Seal exploitation in Šventoji subneolithic sites (SE Baltic) during 3900-3000 cal BC” tarptautinėje konferencijoje *Socio-Environmental Dynamics over the Last 15,000 Years: The Creation of Landscapes VI*, Kyllis, Vokietija.

11. Piličiauskienė, G., **Piličiauskas, G.**, 2019. Žodinis pranešimas “Fishing in Coastal Lithuania during Subneolithic and Neolithic”. Closing Workshop. Rīņņukalns. A Neolithic freshwater shell midden site in northern Latvia and its significance for cultural development of the Eastern Baltic Stone Age. 2019 m. spalio 16–18 d., Centre for Baltic and Scandinavian Archaeology, Schleswig.

12. **Simniškytė-Strimaitienė, A.**, 2019. Žodinis pranešimas “Rokiškio krašto priešistorinė archeologija: seni teiginiai, nauji faktai” tarptautinėje konferencijoje *Rokiškio krašto kultūros ištakos*, Rokiškis, 2019 09 18.

13. Urbonaitė-Ubė M., **Vengalis R.**, 2019. Žodinis pranešimas “2017–2018 m. tyrimai Kukuliškių piliakalnyje ir jo aplinkoje” tarptautinėje konferencijoje *Naujausi archeologiniai tyrinėjimai*, 2019 m. lapkričio 22 d., Kaunas.

14. **Simniškytė-Strimaitienė, A., Vengalis, R.** 2019. Žodinis pranešimas “The application of geophysics for archaeological purposes in Lithuania” konferencijoje *COST veiklos (CA17131) pagrindu*, Rethymno, 2019 06 04–06.

15. **Simniškytė-Strimaitienė, A.**, 2019. Žodinis pranešimas “Forested environment: opportunities to survey” tarptautiniame seminare *SAGA workshop*, Praha, 2019 09 31–10 01.

16. Vėlius G., **Vengalis R.**, Kuncevičius A., Poškienė J., Volungevičius J., 2019. Žodinis pranešimas “The Defensive System of Hillforts: The Case of Environment Transformations in Kernavė, The Historical Capital of Lithuania” tarptautinėje konferencijoje *25rd Annual Meeting of the European Association of Archaeologists*, 2019 m. rugsėjo 4–7 d.,

Bernas, Šveicarija.

17. **Vengalis, R.**, 2019. Žodinis pranešimas "Kernavės piliakalniai ir jų aplinka: paleoreljefas, įtvirtinimai ir geodinaminiai procesai" tarptautinėje konferencijoje *Naujausi archeologiniai tyrinėjimai*, 2019 m. lapkričio 22 d., Kaunas.

Lietuvoje regioninėse konferencijose:

1. **Banytė-Rovell, R.**, 2019. Žodinis pranešimas "Tado Daugirdo archeologiniai dienoraščiai kaip laikmečio ir profesionalumo liudytojai" konferencijoje *XVI Marijos Gimbutienės skaitymai* (2019-02-27).

2. **Čivilytė, A.**, 2019. Žodinis pranešimas „Kaip ir kodėl žmonės seniausiais laikais perdirbo medžiagas?“ konferencijoje *XVI Marijos Gimbutienės skaitymai* (2019-02-27).

3. **Simniškytė-Strimaitienė, A.**, 2019. Žodinis pranešimas "Kupiškio (Aukštupėnų) piliakalnis: išankstinės prielaidos ir tyrimų rezultatai" konferencijoje *XVI Marijos Gimbutienės skaitymai* (2019-02-13).

Tyrimų rezultatų pristatymas visuomenei:

1. **Banytė-Rovell, R.**, Renginių ciklo, susijusių su monografijų, išleistų serijoje „Studien zur Siedlungsgeschichte und Archäologie der Ostseegebiete“ (tomai 15-17), pristatymu (organizuota KU BRAI, MLIM, LNM ir LII bendradarbiavimu) viena iš organizatorių ir viena iš dalyvių (2019 11 14-2019 11 15).

2. **Banytė-Rovell, R.**, straipsnis, paruoštas interviu su R. Banytė-Rovell kaip LII darbuotoja pagrindu: Gintarė Vasiliauskaitė. T. Daugirdas – archeologas novatorius muziejininko gyslele // „Kauno diena“, 2019-08-10.

Prieiga: <https://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/menas-ir-pramogos/t-daugirdas-archeologijos-novatorius-muziejininko-gyslele-925836>.

3. **Kurila, L.**, Švenčionys, 2019 m. rugsėjo 20 d., Europos paveldo dienų renginys, paskaita „Baliulių pilkapyno tyrinėjimai“.

4. **Kurila, L.**, Vilnius, 2019 m. rugsėjo 27 d., Renginys „Tyrejų naktis“, paskaita „Signaliniai laužai Lietuvos piliakalniuose: Ar teisus buvo Petras Dusburgietis ir ką mes dar žinome?“.

6. PASTABOS APIE PROGRAMOS VYKDYMO EIGĄ

Pateikite pastabas (jei tokių turite) dėl programos vykdymo pasikeitimų, vykdymo problemų, naujų aplinkybių ir kt.

Programą vykdančios institucijos vadovas

(parašas)

Alvydas Mikšentaitis
(vardas, pavardė)